

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona. félfévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk

MÉRLEG.

Julius 29-én dördült el az első ágyulóvés Belgrád ellen. Ennek most éppen három hónapja van. Három hónapja. Egy csepp, semmi az idők végtelenségében és mégis — egy egész világ. A régi, békés világ végleg elcsúlyedt és így új világ van keletkezében. Tizennégy véres hét.

Azon beteleződött a világ teremtése, ezen megkezdődött a világ elpusztítása. — Teljesen jogosult a mérleg elkészítése ennek a századokkal felérő negyed évnék világeseményeiről, melynek hivatása volt eddig kétséges és bizonytalan világproblémákat tisztázni és eldönteni.

Az események még nincsenek lezárva, sőt úgy tetszik, mint ha ezután kezdődnének igazán, ám a kérdéses világproblémák már elvanának döntve s azokon a háboru végső kimenetele, bármilyen legyen is, nem változthat.

Eldölt és tisztázva van a közép-európai hatalmak utólréhetetlen fölénye minden ellenségeikkel szemben.

Eldölt és tisztázva van, hogy a franciák erőviszonya a németekéhez képest az utolsó télszázadban határozottan a németek előnyére változott.

Eldölt és tisztázva van, hogy az angol s orosz segítség ezt az erőviszonyt épp oly kevésbé tudta megbillenteni, mint a hogy a pánszláv eszme még csak kísérlete se tudott tenni arra, hogy monarchiánkat alkotórészeire bontsa.

Eldölt és tisztázva van, hogy az angolok katonai ereje, melylyel fegyvertelen vadak százazreit tudta lemészárolni és négy világ-részben fékentartani, Európa területén csak operett szereplésre tarthat számot.

Eldölt és tisztázva van, hogy az orosz cár megszámlálhatatlan embercsordái a szervezett kultúrhadérről szemben erőtlenekek és ellenállásra is képtelenekek, — Európa térképének megváltoztatására pedig egyáltalán nem hivatottak.

Ezek a tények minden túlzás nélkül megállapíthatók. A revás eszméje örökre megsemmisült. Németország körülkerítésének és koncentrikus megalázásának terve egyszerűen meggyusult. Ausztria-Magyarország feldarabolásának lehetősége a tények erején szétzúzódva, összeomlott. Anglia Wellingtoni hagyományainak, az orosz rém győzhetetlenségének babonás kísértetei szertefoszlottak.

Ez történt tizennégy hét alatt — mi történhetik még ezután? Csupán annyi, hogy ami már be van bizonyítva, az még három-szorosan és tisztesen be fog bizonyulni. Lehet-e arra gondolni, hogy a franciák egy váratlan fordulattal felülkerelkedjenek s a germán fegyveresek millióit kiverjék országukból? Lehet-e arra gondolni, hogy az angolok akár ötvenezer, akár ötszáz ezer whitechapel-i csirkefogó, vagy vadember ájszállításával megalázzák Vilmos császárt? Lehet-e arra gondolni, hogy a már saját földjüknön szorongatott oroszok a monarchiát leborotválhatják a földgolyó ábrázatáról?

Nem, csak arra lehet gondolni, hogy a németek előbb-utóbb beveszik Páris, az angolok visszakergettetnek busmanokat civilizálni dumdum golyókkal s az orosz földek az aranyos Moszkváig ujra lángtengeré válnak.

Városi élelmiszerraktárak.

Mit szól hozzá Ujhely?

A nehéz idők nyomasztó sulya kezdi már éreztetni hatását mindenfelé. Egyes helyeken szigorubb rendszabályok alkotását sürgetik, hogy a nagy drágaságban a fogyasztó kö-zönség mindennapi életszükséglete uszoramentesen biztosítsák, másutt pedig élelmiszerraktárak létesítésével igyekeznek a szükségletekről gondoskodni. Ujabbán Nagyvárad közönsége foglalkozik a hatóságai élelmiszerraktárak fölállításának kérdésével, mely ügy bennünket ujhe-

lyeket is nagyon közelről érdekel s épp ez oknál fogva ismertetjük a nagyvárad mozgalmat, hogy miként védekeznek a város az élelmiszerek drágasága ellen. Ha Nagyvárad szükségét látja a védekezésnek, akkor mi ránk szászorta inkább ránk fér a védelem, mert minket mindenki szípoloz.

A beadott memorandum kifejti, mit és hogyan kell a városnak tennie a város élemezésének zavartalanlásának érdekében. Rámutat, hogy Németországban, ahol a háboru következtében sokkal kevesebb megpróbáltatásra készülhetek a nagy német városok, maga a német állam nagy körültekintéssel intézkedett a lakosság élemezésének zavartalanlásá-gárl, amikor már jóval a drágulás veszedelme előtt Németország összes gabonakészleteit összeairatt s a háboru beálltával e készletek spekulációra való eladását megtiltotta s így máris az a helyzet állott elő, hogy Németországban ma is aránylag harminc százalékkal olcsóbb a gabona és liszt mint ma-iank.

De nemcsak a német állam, hanem a német városok példája igazolja, hogy mennyire indokoltak az ily irányu preventiv intézkedések, mert a hosszú tél és tavasz fogja éreztetni a nagy városokkal az élelmiszerek hiányát.

Magának a városnak kell megfelelő élelmiszer készletéről gondoskodnia, mert ha az árakat a hatóság a mai viszonyokhoz mérten megszabja, már egy pár nap múlva a hatóságilag megállapított árakért egyáltalán nem lehet kapni élelmet, mivel a vidéki termelők oda viszik készletüket ahol még hatóságilag nincs megállapítva az élelmiszerek ára s ott drágábban eladhatják. Ha tehát a város csak az árakról gondoskodik, de nem az élelemről, akkor saját magát fogja kiéheztetni. Azt pedig, míg az élelmiszerek állami szabályozása országosan megtr-ténik, nem szabad bevarnunk, mert akkor már késő lesz, megfelelő élelmiszer készletek hiján. A városnak most kell élelmiszer-készletéről gondoskodnia és pedig elsősorban gabonát vásárolni.

A rendkívüli állapotokról rendelkező törvény módot ad arra, hogy

a közlemezés szükségének fedezésére a termelők és magánosok nagy készletei ki is sajátíthatók, de ma még erre szükség nincs.

A beszerzett készletet aztán a város visszaélések kikérülése végett kisebb egy-öt kilós csomagokban hatóságilag megállapított áron áru-síthatná.

A beszerzésnek e módjával a város semmit sem kockázhat mert az élelmiszerekbe fektetett pénz, tekintettel arra, hogy az élelmiszerek árának csak az emelkedése valószínű, sőt bizonyos, feltétlenül visszakapná.

Pénzének pedig átmenetileg kell lennie a városnak erre a ólra.

A nagyvárad polgármester nem sokáig rágódott az ügyön, miat ez hazánkban a késedelmek országában szokásos, ahol valamilyen üdvös és közhasznu ügy elintézésére legkevesebb husz esztendő kell, mert előbb tanu mányozzák, aztán érnei magyák akkor bizottságban tárgyalják, kis és nagy értekezleten előkészítik és végre ad acta tessik, Nagyvárad elismerést érdemel gondosságért. Ottmár az élemezési bizottság le is tárgyalta az ügyet s a polgármester a legközelebbi közgyűlés elé terjesztte. Vagy, vagy! Ha akar élelmiszerraktár lenni, hát legyen, de mindjárt, mert ezzel nem lehet várni; a gyomor nem ismer türelmet; a gyomor-nak mindennap még kell a maga porcióját adni.

Városi közgyűlés. Bogyay tanácsos nyugdíjaztatása.

Tegnap délután 4 óraker rendkívüli közgyűlést tartott a város képviselőtestülete, a városatyák igen lanyha érdeklődése mellett. Mindössze öt városatya jelent meg a közgyűlésen.

A közgyűlés egyetlen tárgya Bogyay Béla városi tanácsos nyugdíjaztatásának ügye volt.

Bogyay tanácsos ismeretes ügyében a közgazgatási bizottság fegyelmi választmánya ug-

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kifűnő izü, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

K A P H A T Ó M I N D E N Ű T T.

Lapunk mai száma 2 oldal.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Az orosz hadszíntérről. Visszavertük az ellenséget.

Budapest, okt. 29.

A főhadiszállásról jelentik: Az északi hadszíntéren tegnap nem voltak nagyobb harcok. Az utóbbi napokban az oroszoknak Turka vidéke irányában több ízben megkísérelt előnyomulását sikeresen visszavertük.

A németek újabb sikerei.

Visszaverték a franciákat.

13,500 orosz fogoly.

Berlin, okt. 29.

A nagy főhadiszállásról jelentik: Nieportól délre támadásunk tért hódít. Lille-től nyugatra csapataink jól haladnak előre. Az ellenségnek több erődített hadiállását bevettük. Tizenhat angol tisztet és több mint háromszáz katonát foglyul ejtettünk és négy ágyut zsákmányoltunk. Angol és francia ellentámadásokat mindenütt visszavertük. Rheimsi székesegyház előtt felvonult francia ütetre tüzeinünk kellett. Argonai erdőben több lövészárkból kivertük az ellenséget és néhány gépfegyvert zsákmányoltunk. Verduntól délre heves francia támadást visszavertük ellentámadás alkalmával csapataink ellenséges főhadiszállásig nyomultak, melyet bevettek. A franciák erős veszteséget szenvedtek.

Északkeleti hadszíntéren csapataink támadása folytán előrehalad. Legutóbbi három hét alatt tizenháromezeröttszáz orosz foglyot ejtettünk, harminc ágyut és harminckilenc gépfegyvert zsákmányoltunk. Délkeleti hadszíntéren tegnap óta viszonyok nem változtak.

KRISTÁLY forrásásvíz

Étvagyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer orvos ajánlja. Kapható minden fűszer és csemege üzletben, jobb vendéglőben és kávéházban. Főraktár: **Kornitzer Lipót** sórnagykereskedő cégnél Sátoraljaiúj hely. Szt. Lukács-fürdő Kutválat r. t. Budapest, (Buda.)

határozott, hogy a fegyelmi eljárás mellőzésével Boggyay tanácsos hivatalból nyugdíjaztassék.

A nyugdíjellenőrző bizottság ezzel kapcsolatban azt javasolja a képviselőtestületnek, hogy Boggyay Bélát november hó 1-től kezdődőleg nyugdíjazzák. A képviselőtestület a javaslatához egyhangulag hozzájárult.

Mint értesülünk, Boggyay tanácsos a határozatot meg fogja felelebezni.

Prémét a katonáknak!

A téli háború borzalmai ellen katonáinknak nagy mennyiségű prémre van szükségük. A kinek van, küldje e címre:

Hadsegélyző hivatal,
Budapest, Váci-utca 38.

Prémét a városi tisztviselőknek.

Önök most csodálkoznak és bizonyára azt hiszik, hogy a cikk címébe sajtóhiba csuszott bele. Pedig önök tévednek. Most az egyszer csakugyan nem a katonák számára gyűjtendő prémről van szó, hanem a szegény városi tisztviselőkről, akik hivatalos helyiségekben a megfagyás veszedelmeinek vannak kitéve, akárosak a harotéren küzdő katonáink.

Erre vall legalább az a levél, amelyet egy előfizetőnkől kaptunk és a melyet az alábbiakban közlünk.

Igen tisztelt Szerkesztőség!

A minap valami ügyesbajos dolgomban a városházára kellett mennem. Legnagyobb meglepetésemre a városi tisztviselőket utra készen, kalaposan, télikabátban találtam.

Szentül azt hittem, hogy a muszka már megint betört az országba és már a hivatalok is menekülnek. De szerencsére csalódtam, mert — amint kiderült — a tisztviselőknek nem voltak menekülési szándékaik, csak azért ülték kalaposan, télikabátban a hivatalban, mert a polgármester sajnálja tőlük a tüzelő-fát és a hivatalos helyiségekben szibériai hőmérséklet uralkodik.

Hát, — őszintén szólva, — ilyet én még nem láttam. Hogyan tudjanak a tisztviselők dolgozni, irni, aktákat elintézni a hidegtől meggémberedett tagokkal, fűtetlen szobában? Micsoda munkát lehet várni az influenzás tisztikartól, amelynek minden tagja köhög, prüszköl, aszpirint szed és félig meg van fagyva?

Azt már hallottam, hogy a tüzelő-lovak egy év óta nem kaptak zabot, mert a polgármester spórol. De a tisztviselők utóvégre mégsem lovak, hogy ilyesmit keljen tünniök.

Kérem az igen tisztelt szerkesztőséget, sziveskedjék a polgármester urat felvilágosítani afelől, hogy a város közönsége egyáltalán nem kívánja tőle azt, hogy a tisztviselők egészsége árán spórojjon meg néhány fillért a város számára.

Kiváló tisztelettel
egy előfizető

Felelős szerkesztő Dr. Kárpáthy László

Gyermekeimnek nem adok élesztővel készített tésztaikat, férjem, ki gyermekorvos, határozottan ellensége az ilyeneknek. Minthogy azonban a kicsinyeknek a tészta kell, lepényt, torát s feljuttat Dr. Oetker-féle sütőporral készíték nekik. Vacsorára gyermekeim tejből és tojásból puddingot kapnak, mit a kitűnő Dr. Oetker-féle puddingporokkal készítek el, vagy pedig crémét Dr. Oetker-féle dibonacrémporral. Változatosság kedvéért kicsinyeimnek időközönként Dr. Oetker-féle vörös darát adok, mi egy kitűnően frissítő utóélet. Mindezen ételek izletesek, táplálók és last not least voltak dacára olcsók.

A csodás hatású FÖLDES-féle MARGIT-szappan

modern szépségápolásnál nélkülözhetlen Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb növényzsírokból készült, kellemes szaga, kitűnően habzó szappan igen kiadó, miért is családi használatra a legalkalmasabb.

pár nap alatt

eltüntet szeplőt, májfoltot, mitesszert és pattanást. A póruskát alaposan kitisztítja s biztos és gyors hatású folytán ugyszólván

l e m o s s a

a bőr tisztáltságot, úgy hogy nyoma sem marad a szépséghibáknak. Világhírét pedig annak köszönheti, hogy egyszersmindenkorra elmulasztja

a szeplőket

Ára 70 fillér. Kapható minden gyógyszertárban s drogua kereskedésben. Hozzá való Margit Crème I és 2 koronás téglékben. Margit Poudert K. 1.20. Gyártja:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész Arad.

KAPHATÓ: Saujhelyben Kincsesy P., Hrabéczy Kálmán drog., Kardos Zsigmond. Homonnán: Fábán Arnold Nagymihály; Tolvay Imre. S-patakon Horváth Mátyás gyógyszerárakban

Klein József

szobafestő tapétázó és mázólo Saujhely, Rákóczi-u. 63.

I-ső rendű modern kivitel, legfinomabb bel-és külföldi anyagok.
Telephon 22. sz.

Nincs étvágyam.

a fejem fáj, rosszul érzem magam. Ezen rosszullétnek leginkább gyomorrontás vagy az elégtelentül működő emésztőszervek az okai. Ezen panaszok folytán hallhatók, ha nem használja rendszeresen a

Kaiser-féle fodormenta GYOMOR-KARAMELLÁT

Hosszabb használat esetén kitűnő háziész étvágytalanság, gyomorfájás, fejfájás, gyomor-sütés és szájszag ellen.

20 és 40 filléres csomagokban kapható: **Widder** és **Kardos** gyógyszerárakban és **Hrabéczy Kálmán** drogeriájában Sátoraljaiúj hely, **Kronovits Miksa** gyógyszerárakban Nagymihály, **Fábán Arnold** gyógyszerárakban Homonna és **Hazay Géza** gyógyszerárakban Töketerében.